

ABONAMENTUL:
Pe un an . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— „
Pe 3 luni . . . 7.— „
Pe o lună . . . 2.40 „
Pentru România și
străinătate:
Pe un an . 40.— franci.
Telefon
Nr. 750.
pentru oraș și interurban

ROMÂNUL

REDACTIA

și ADMINISTRATIA
Strada Zrinyi Nr.1/a
INSERTIUNILE
se primesc la admini-
strație.
Mulțumite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fil.
Manuscrisurile nu se in-
napoiază.

Italia și aliații săi.

— Voci din presa străină. —

Călătoria subșefului statului major italian, generalul Porro, la Paris, este fără îndoială un eveniment foarte însemnat. Aceasta este și părerea ziarului italian „Tribuna”, care scrie că faptul, cauzele și urmările retragerii armatei rusești explică în deajuns necesitatea unui contact militar și politic des între aliați și că această călătorie este firește în relațiune cu întvederea dela Calais a miniștrilor englezi și francezi, întvedere care are și un caracter militar, deoarece la ea au luat parte și generalii French și Joffre.

Asupra punctelor precise cari au format obiectul discuțiilor între generalul italian și generalissimul francez, nu se știe nimic sigur și păreri emise până acum în presa străină sunt contradictorii. Astfel o telegramă din Geneva, anunță că generalul Porro a fost trimis în Franța pentru a șterge nemulțumirea pe care a produs-o atât întârzierea Italiei la participarea acțiunii în contra Dardanelor, precum și slabele rezultate dobândite până acum de armata italiană.

O altă telegramă din Berna zice, că știrile venite din Paris, cari pretind că călătoria generalului Porro a avut scop drept trimiterea unui corp de ajutor în Franța, trebuie considerate ca dorințe, pe cari Italia nu le poate împlini, căci Italia are nevoie de toate trupele ei pentru războiul ce-l duce împotriva Austro-Ungariei. Călătoria generalului Porro a avut tocmai drept scop expunerea adevăratei situațiuni militare a Italiei.

Din examinarea ziarelor franceze reiese însă marea dorință a cercurilor conducătoare de a vedea Italia participând la acțiunea împotriva Dardanelor.

Astfel, „Journal des Debats”, din 30 Iunie v., într'un articol intitulat „d'Italie la Turquie, et les Dardanelles”, pledează cu căldură pentru această acțiune, arătând foloasele ce ar rezulta pentru unele probleme politice, din acest gest al Italiei. În primul rând el arată, că dela începutul războiului, trupele italiene din Libia se isbesc de bande de Turci și de Germani și că prin urmare acesta ar fi un motiv suficient pentru declararea de războiu Turciei, deci pentru o participare la acțiune în contra Dardanelor, ceea ce ar zori căderea acestora, pe care aliații o așteaptă cu o așa legitimă nerăbdare.

„Journal des Debats” atrage atențiunea Italiei și asupra faptului, că deoarece unul din motivele pentru cari Italia s'a alăturat triplei-înțelegeri, a fost participarea la lichidarea Turciei, este bine înțeles că participarea diplomatică trebuie să fie precedată de o participare militară. În mod fatal, ruptura cu Austro-Ungaria a atras Italia în complexul operațiunilor întreprinse de aliați în vederea scopului final. Expedițiunea împotriva Dardanelor nu este o diversiune. Inchiderea strâmtoarelor alcătuia pentru Rusia o primejdie de o însemnătate covârșitoare, căci ea lipsea pe aceasta de comunicațiunile cu aliații. Cu vremea această primejdie a mai crescut în loc să scadă, dovadă evenimentele din Galia. Pe lângă aceasta, luarea în stăpânire a strâmtoarelor „trebuie să hotărască vrând-nevrând statele balcanice șovăitoare sau îndărătnice să se alătore triplei-înțelegeri”.

Apoi „ocuparea Constantinopolului ar zădărnici toate încercările austro-germane de a stabili o joncțiune directă cu Turcia, — ea ar împiedeca aprovizionarea Germaniei prin Marea-Neagră, prin Dunăre și Bulgaria; ea ar crea un nou front de atac la hotarul de sud al Ungariei și ar da prestigiului german în Turcia o lovitură de moarte”. De aceea, o întreprindere atât de însemnată nu trebuie să lase nimic la o parte spre a dobândi succesul dorit.

Aceeaș teză o expune și fostul ministru de externe francez Hanotaux. În „Figaro”, din 11 Iulie n., el scrie că „a sunat ceasul în care Italia trebuie să ne vină în ajutor, în Orient, pentru ca să se isprăvească cu Constantinopolul. Chestia Constantinopolului este de o importanță capitală, fiecare minut com-ptează pentru dobândirea rezultatului hotărât”.

„Singură atitudinea șovăitoare a statelor balcanice întârzie prăbușirea Turciei. Pentru quadrupla înțelegere este absolută nevoie să se isprăvească cât de repede, pentru a obține micșorarea sacrificiilor. Italia este gata și poate veni în ajutor. De ce n'o face?” Este probabil că zilele ce vin ne vor aduce știri precise despre scopul și rezultatul călătoriei generalului Porro.

În orice caz, gândul și tonul presei franceze, cu privire la acțiunea împotriva Dardanelor e foarte interesant și mai ales instructiv, în părțile cari privesc statele neutre din Balcani și deci în primul rând România.

Scrisoarea celui dus.

Incep!...

Incep a nu știu cătea-oară...

Incep să-ți scriu...

Dar scrisul nu mai seamănă cu-al meu. —

Par'că 'ntr'un strâmt, hidos mausoleu

Ar scrie-un bolnav, îngropat-de-viu,

Cuvinte-otrăvitoare-amantei lui,

Cuvinte dure, ne 'nțelese, reci

Ca liniștea de veci,

Cum n'a mai scris condeiul nimănu!

Incep să-ți scriu,

În ăst satanic, fioros pustiu,

În care morții dorm tăcuți, de zile,

În care morții dorm,

În groaznice, gigantice movile,

Cari în zaduful soarelui ce arde

Se frig mocnit ca 'ntr'un cazan enorm...

Îți scriu,

Iar literile ce rămân în șir

Schiloade, pe hârtia mea murdară,

Par o osândă scrisă de un sbir...

Murdare par,

Scârboase și murdare...

Picuri murdari din creeru-mi murdar..

Iar pe cerneala umedă și groasă,

Gândind acasă,

Presar nătăng, presar nisipuri verzi,

Nisipuri purpurii, strălucitoare,

Spălate 'n sânge, arse sec de soare,

Nisipuri roșii ce miroase-a mort,

Ca pana mea,

Ca haina care-o port...

Și ochii mei abia mai pot privi...

Ei sunt acuma iară,

Ca o fereastră largă și murdară

Prin care nu mai poți privi afară.

În jurul meu războinici feroși,

Aproape goi,

Stau tolăniți sub arborii-coloși,

Cu ochii ficși și sprijiniți pe coate,

Cu uitături grozave, idioate...

Sub părul alb, ce-a început să cadă,

În craniul lor pleșuv, sălbătăcit

Mijește-acuma nebunia poate...

Și palizi în amurgul sângeri,

Ei mă privesc cum scriu

Și-un straniu răs pe-o clipă îi încearcă,

Că 'n viață par'că

Nicicând asemenea joc nu mai văzură...

Privirea lor sălbatică e plină,

De scârbă-otrăvitoare și de ură...

În jurul lor, sub cruci de ei cioplite,

În bolnave morminte de noroi

Dorm bieți eroi,

Ce 'nebură 'n șanturi blestemate,

De insolajii ori pustietate...

...Dar tunurile nu vreau să mai tacă

Și tusea lor de foc e zdrobitoare...

Nu, nu mai tac și nervii mei sătui

Vibrează greu,

Vibrează, ca firele de telegraf pe vânturi...

Și soarele aprinde 'ntreg pământul,

Iar vântul,

Aduce peste trupul meu inert

Nisip arzând din jalnicul deșert,

Și după-atâtea lupte feroase,

Ce-au înălbit câmpiile cu oase,

În țara unde ne-am sdrobit dușmanii,

Azi sângele în vine ni se 'nchiagă

Și creerii ni se topesc în cranli....

Îți scriu, îți scriu!...

Iar literile cresc ameteitoare...

Cuvinte dure, fără înțeles,

Din pana-mi les

Și leneș curg pe filele murdare...

Iar lumina bolnavă a lor,

Te văd ca 'n vis

Intr'un satanic, dulce paradis,

România.

—Noul încercări pentru câștigarea României.—

Se anunță din Berlin:

„Se svonește, că d. Brătianu ar fi dat un răspuns evasiv la noua încercare de ademenire de către quadrupla-înțelegere, care vrea să mulțumească toate pretențiunile teritoriale ale României în paguba monarhiei dunărene. D. Brătianu ar fi răspuns că armatei române îi mai trebuie încă trei luni, pentru ca să fie deplin pregătită pentru campanie.

Corespondentul din București al lui „Vossische Zeitung” avertisează publicul să nu dea crezare telegramelor cari vorbesc despre stări dezolate în Serbia. Am vorbit cu mai multe personalități de încredere, — telegrafiază corespondentul, — cari veniseră din Serbia. Toți aceștia spun, că Serbia nu suferă nici o lipsă, că în prezent nu bântuie epidemii, și că trupele sunt bine echipate.

D. Wopicka, consulul american la București, de origine ceh, s'a întors ieri dintr'o lungă călătorie făcută în Serbia. El a vizitat lagărele prizonierilor, deoarece supușii noștri din Serbia sunt puși sub scutul Statelor-Unite. El încă spune, că stările în Serbia sunt normale. Dealtfel România, care a oprit exportul cerealelor în Austro-Ungaria și în Germania, continuă a permite transportul de alimente în Serbia și Dunărea încă e liberă pentru transporturile rusești destinate Serbiei”.

Ziarul bulgar „Utro” scrie:

„In săptămâna trecută înțelegerea a făcut o nouă încercare pentru a câștiga statele balcanice să intre în războiu. Edward Grey a invitat la o conferință comună pe ambasadorii rus și francez din Londra, precum și consulii bulgar și român. La această conferință a luat parte și Landsdowne, care a expus urgenta necesitate a grupării laolaltă a statelor balcanice. El a rugat pe consulii bulgar și român să lucreze în scopul reînnoirii blocului balcanic.

De altfel în această privință mai mulți delegați ai diplomației rusești au inițiat tratative la București și la Sofia, dar n'au reușit să câștige guvernele acestor două state pentru propunerile lor. In tot cazul e curios, că consulul Greciei n'a fost invitat la conferința dela Lon-

dra, după cum și diplomații ruși evită orice contact cu Grecia”.

Sub titlul „Intervenție inutilă”, oficiosul guvernului român „L'Independance Roumaine” dă următorul răspuns articolelor ziarelor germane:

Articolul declară, că România e în deplina cunoștință a drepturilor și datorilor sale. In totdeauna România și-a afirmat drepturile cu moderațiune, iar datorile le-a împlinit cu conștiințiozitate. Nu e locul ca străinii să se ingereze în afacerile ei; laudele ca și obiecțiunile ne lasă absolut indiferenți; sfaturile sunt de prisos, deoarece toate acestea nu vor abate România dela calea ei dreaptă. Cel mult atitudinea pressei străinătății va avea rezultatul, să obțină tocmai contrarul scopului ce și l'a propus, enervând opinia publică cu polemii inoportune”.

Cauzele retragerii Rușilor.

— După o parte din presa americană și Italiană.—

Ziarele din Europa-apuseană și din America continuă să discute noua situație ce s'a creiat pe frontul rusesc în urma retragerii silită a Rușilor.

„Times” e informat, că Germania primește mari întăriri cu scopul de a relua ofensiva (pe care a și luat-o. — N. R.), pe când Rusia, după toate indiciile, ar voi să înlătore o luptă hotărîtoare, având în vedere bunul rezultat(!) al manevrei pe care a înlătuit-o de curând prin retragerea sa.

„Morning Post” scrie, că de acum situația Austro-Germanilor a devenit critică(!), căci retrăgându-se, ar fi expuși la fel de fel de surprize pe aripa germană.

După zisul ziar, punctul culminant din luptele pe frontul răsăritean n'ar fi sosit încă. E posibil că marele duce Nicolae Nicolaevici să prefere ca Germanii să-și concentreze toate forțele, și sa ele să înainteze pentru ca să le poată da o lovitură decisivă(!?) pe teritorul rusesc.

Retragerea Rușilor, tot după „Morning Post”, se datorește mai mult decât lipsei de munițiuni, unui plan strategic (!) general. De altfel Rusia a fost curând aprovizionată cu munițiuni și continuă să le mai primească din belșug.

Un ziarist american Washbury (?) povestind retragerea Rușilor, o califică: cea mai singulară acțiune de retragere (!) de care se pomeneste în istoria războaielor.

Pierderile pricinuite de Ruși armatelor în această retragere (!) a lor, au fost înspăimântătoare. (Poate invers?) In fiecare zi numărul sol-

datilor dușmani luați ca prizonieri sporea cu sutele și cu miile. (Iar ale Rușilor cu zecile de mii!) Din acești prizonieri soldații germani se află în cea mai rea stare (!): de toate vârstele, obosiți și sdrențuiți (!) și totuș mândri și încrezători, pe când soldații austro-ungari mai bine îmbrăcați și echipați, se arată adânc descurajați(!) și se predau aproape fără împotrivire(!). Zisul ziar descrie cu deamănuntul pierderile enorme (!) suferite de Austro-Germani. Multe companii au fost reduse la vre-o sută de soldați. Două regimente au fost reduse la 30 de oameni.

Cum se vede zisul ziarist e destul de bine plătit, căci își împlinește „datoria” cu ce mai deplină „conștiințiozitate”. Zisul ziarist uită cum Rușii se retrag în fugă nebună dinaintea puvoaiului armatelor aliate.

Dar iată cum înfrumusețează „retragerea” Rușilor Italianii, cei mai noi aliați ai Rușilor:

„Corriere della Sera” află din Petrograd, că situația militară continuă a fi prielnică (!) Rusiei, care în ziua de 7 Iulie n. a dat armatei austro-ungare o astfel de lovitură încât a silit-o să se retragă într'o fugă dezordonată.

(Despre neadevărul acestei afirmațiuni ne-au luminat însuș ziarele rusești, cari spuneau că ar fi bine ca comandamentul rus să nu prea umfle „succesul” acesta dela Krasnik. N. R.)

Va trebui să treacă câteva zile ca să ne dăm seama dacă acest mare succes (!) parțial(?) a influențat asupra mersului general al operațiunilor de războiu.

Se știe, că Rușii pregătiseră la Odessa o armată ce era destinată să debarce pe coastele Turciei înaintând spre Constantinopol.

Gazette de Lausanne” ne înștiințează acuma, că parte din această armată a fost trimisă în Galitia, iar restul a fost expedit în Caucaz. Statul major rus ar fi renunțat (!) la plănuita debarcare pe coastele Traciei, și s'ar gândi să năvălească din Caucaz în Asia mică, încercând de pe coasta Asiei mici o lovitură asupra Constantinopolului.

Văd camera ta albă și bizară
In sombrul ei decor,
Te văd pe tine viperă-femeie,
Cu ochi, cu mers, cu trup de Salomee..
Aprinsă de-al vieții jind,
Te văd stăpâna mea, te văd citind
Un voluptos roman,
Din viețile amantelor faimoase....

Stinsă-i lampa ta în astă seară,
Lampa ta cu abajur macabru,
Stins e și superbu-ți candelabru,
Astă seară!....

Și tu citești, citești în noaptea grea,
Inconjurată la măsuța ta,
De lumânări ce palpăie abia,
De lumânări îngrozitor de albe,
Ce 'n fulgerări bizare,
Pe brațe-ți pun podoabe princiare
Și peste simi îți desenează salbe...

Îți scriu, îți scriu,
Dar poate azi ori mâni, ori mai târziu
Vr'un foc dușman mă va opri deodată
Și nu voi isprăvi scrisoarea asta,
Ce-mi torturează țeasta...
Scrisoarea asta bolnavă și-amară,
Cu slove ce se svârcolesc și ghiară
In inima mea neagră,
Imbolnăvită par'că
De lepră 'ngrozitoare ori pelagră...

Îți scriu, îți scriu,
Dar poate azi ori mâni, ori mai târziu
Vr'un negru tren în sgomot de vagoane
Spre răsărit va trece 'n aspre goane,
Spre răsărit va trece
Și ne va duce 'ntr'una, ne va duce
Spre răsărit departe, mai departe,
In groaznice 'nchisori siberiane...

Îți scriu, îți scriu
Și-aș vrea
Să isprăvesc 'nainte de-a începe,
Să isprăvesc nebuna mea scrisoare,
Ce mi-o dictează par'că un sălbatic
Intr'un deșert la gura unei peșteri,
Unde trăiră cândva cei mai meșteri,
Din vrăjitorii cari au fost odată!....

Îți scriu, îți scriu
Și-aș vrea
Să isprăvesc 'nainte de-a începe,
Să isprăvesc sălbatica scrisoare,
Pe care-i aștepta-o înzadar,
Pe care nu-i primi-o niciodată,
Pe care nu-i citi-o niciodată
Stăpâna mea!....

A. Cotruș.

Războiul.

Telegrame oficiale.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta, 21 Iulie. — Se comunică dela cartierul general:

Pe frontul rusec: Inamicul a luat iarăși pozițiune la mieznoapte de linia ferată ce duce dela Cholm prin Lublin la Ivangorod. Cu toată rezistența îndârjită, forțelor aliate le-a reușit a sparge frontul inamicului în mai multe puncte. Corpul de armată a generalului Arz împreunându-se cu batalioane germane și-a tăiat la Rozana drum în pozițiunile inamice. La miezăzi-apus dela Bistrița Germanii i-au silit noaptea pe Ruși să se retragă. Intre Vistula și Bistrița, armata arhiducelui Iosif Ferdinand a întâmpinat o rezistență puternică. Trupele noastre au luat dela regimentele siberiene în luptă desperată piept la piept, de ambele părți de Borzechow, pozițiunile apărate cu vigurozitate. Armata aceasta a capturat ieri 30 ofițeri, 6000 soldați de rând și 9 mitraliere. Intre Vistula și Pilița am continuat să-l urmărim pe inamic. Landwehrul german a spart la mieznoapte-răsărit dela Zwolen, pozițiunile anterioare a capului de pod dela Ivangorod. Pentru pozițiunile ce se atasează aci lupta continuă. În Galizia orientală, la Sokal s'a desfășurat o luptă violentă. La Zlota-Lipa și Nistru situația nu s'a schimbat.

Pe frontul italian: În regiunea Goriziei Italianii au continuat și ieri atacul lor general. La marginea platoului Doberdo și capul de pod dela Gorizia a dăruit lupta ziua întreagă. Seara i-a reușit inamicului să ocupe Monte San-Michele (la răsărit de Sdraussina). General-majorul Borg a recucerit azi dimineață aceasta înălțime, cu forțe ținute îndărăt până acum. La miezăzi-răsărit dela Sdraussina, trupele noastre își apără cu vigurozitate pozițiunile. Atacul dat în flanc dinspre înălțimea ce se găsește la răsărit de Sagrado i-a aruncat însfârșit îndărăt și aci pe Italianii, cari s'au refugiat cu mari pierderi pe teritoriile acoperite ținând trupele noastre viguros în stăpânire și întreagă marginea de miezăzi-apus a platoului și la capul de pod dela Gorizia au respins în mod sângeros toate atacurile inamice. Sforțările Italianilor plătite cu în-grozitoare jertfe au fost iarăși fără rezultat. În celelalte fronturi din regiunea litoralului a fost liniște relativă. La frontiera Carintiei n'a avut loc vre-un eveniment mai esențial. La răsărit de Scheiderbach, 3 batalioane inamice au întreprins un atac împotriva muntelui Monte Piano. I-am respins și retrăgându-se au pierdut 2 treimi din efectivul lor.

Berlin, 21 Iulie. — Se comunică dela marele cartier general:

Pe frontul occidental: La marginea de răsărit a Argonilor în scop de a îndrepta nouă pozițiuni am ocupat cu asalt mai vre-o câteva tranșee franceze, capturând 1 ofițer, 365 soldați de rând și o mitralieră. În Vosgi, între Mühlbach și Lingekopf ce se găsește la mieznoapte dela Münster, ne-au atacat în mai multe rânduri. Am respins atacul inamicului. Pe inamicul, care a pătruns în unele puncte a pozițiunilor noastre am trebuit să-l scoatem în lupte desperate piept la piept. La miezăzi-apus dela Reichsackerkopf inamicul ține ocupată o parte dintr'un tranșeu al nostru. Frontul atecat și pozițiunile noastre învecinate până la Diedolshausen și Hülsenfirst stau ziua-noaptea într'un foc violent. Am capturat 4 ofițeri și cam la 120 soldați de rând, în mare parte vânători alpini. Un aeroplan de război german a silit la Bapaume un aeroplan francez să coboare. Aparatul a căzut neatins în mâinile noastre. Aviatorii inamici au aruncat bombe asupra orașului Colmar. 10 bombe au căzut asupra primăriei și pe stradă. Un cetățean a murit.

Pe frontul oriental: Inamicul se retrage spre răsărit dela Popeliany și Kurschany din fața trupelor noastre ce înaintează. La apus de Sawle am ocupat cu asalt și cel din urmă tranșeu al inamicului și continuăm urmărirea în direcția spre răsărit. Lângă Dubissa, la răsărit de Rossieny un atac al Germanilor a ocupat liniile rusești. Inamicul se retrage și aci. La miezăzi dela drumul de țară Marianopol-Kowno un atac a rezultat ocuparea satelor Kiekieriski și Janowka. Am cucerit 3 pozițiuni rusești, ce se găseau înșirate una după alta. Deasemenea a avut succes deplin și atacul landwehrului nostru, întreprins împotriva pozițiunilor apărate încă de inamic la mieznoapte dela Nowgorod. Rușii s'au retras lăsând în mâna noastră 2000 prizonieri și 2 mitraliere. Mai la mieznoapte, lângă Na-

rew, am ocupat cu asalt o puternică construcție de fortificație a pozițiunii anterioare dela Rozan. Am capturat 560 Ruși și 3 mitraliere.

Inamicul a încercat să opună o rezistență îndârjită dealungul râului; contraatacurile desperate ce le-a întreprins cu trupele adunate în grabă din pozițiunile dela capurile de pod dela Rozan, Pultusk și Nowo-georgiewsk, au eșuat. Rușii au avut pierderi grele, am capturat 1000 prizonieri. Pozițiunea Blonie-Groiet a permis inamicului numai o scurtă oprire. Rușii sub presiunile din ce în ce mai potențat exercitate din toate părțile au început la apus de Groiet să renunțe la fortificațiile lor și să se retragă spre răsărit. Trupele noastre li sunt Rușilor în urmă.

Pe frontul sudoriental: Trupele germane ale colonel-generalului Woysrch urmărind pe inamic au atins ieri poziția principală înaintată a capului de pod la miezăzi de Ivangorod și prin un imediat atac au rupt liniile inamicului lângă Wlachsiawow. Pentru pozițiunile învecinate lupta curge încă. Lângă Vistula superioară și lângă Bug inamicul a făcut iarăși front armatelor mareșalului Mackensen. Cu toată rezistența viguroasă, trupele austro-ungare au pătruns în pozițiunile rusești la Skryniec și Nieszczwica-Molla (la miezăzi-apus dela Lublin), iar detașamentele germane la miezăzi-răsărit dela Pioski și mieznoapte-răsărit dela Krasnostov. Atacul progresează.

Prințul Hohenlohe la regele bulgar.

Sofia. — (Agenția telegrafică bulgară). Ambasadorul german în misiune specială la Constantinopol, prințul Hohenlohe, călătorind spre capitala Turciei, a sosit ieri aci. Prințul a fost primit ieri după amiază în audiență de regele Ferdinand.

Sofia. — Prințul Hohenlohe a fost primit în audiență și la regina. Seara prințul și-a continuat călătoria spre Constantinopol.

Consiliu ministerial la Tsarskoje Selo.

Kopenhaga. — Ziarele daneze anunță din Petrograd următoarele: La Tsarskoje Selo, a avut loc sub presiunea țarului un consiliu de miniștri. Afară de Sasanov, care e bolnav, toți miniștri sunt la Tsarskoje Selo. „Ruskij Invalid” anunță că în urma schimbării situației toți miniștri aprobă convocarea cât mai grabnică a Dumei. După cum se aude, decretul imperial privitor la convocarea dumei, va apărea în proximele zile în Monitorul oficial.

Avioanele engleze au aruncat în aer un depozit de muniție german.

Amsterdam. — Ziarul „Teegraf” anunță, că în Joia trecută, avioanele engleze au făcut să explodeze între Roulers Cortrila, un depozit de muniție german. Luni dimineața patru avioane dușmane s'au ivit peste Menin. Avioanele au aruncat două bombe, cari au avariat casina militară.

Slabe perspective de pace.

Rotterdam. — „Tribune” din Newyork scrie, că dela izbucnirea războiului niciodată nădejdele de pace, n'au fost mai slabe ca acum. După numitul ziar, America nu se poate amesteca, pentru că încercarea fără speranțe, ar strica mult prestigiul Americii.

Agravarea raporturilor turco-italiene.

Lugano. — „Giornale d'Italia” accentuează că relațiile turco-italiene se înăspresc din ce în ce mai mult, pentru că autoritățile turcești din Asia mică perchiziționează mereu vapoare italiene de poștă și-i supun pe pasagerii la incomodări penibile. Cu toate că nu e iminentă ruperea relațiilor diplomatice, consiliul au fost rechemati pentru a nu fi supuși samavolnicilor. În Adana, în Smirna și în Alepo mai sunt încă vre-o 10 mil de supuși italieni despre a căror soarte nu se mai știe nimic.

Rușii cred încă în siguranța Varșoviei.

Rotterdam. — Corespondentul lui „Times” pe câmpul de război rus, anunță într'o telegramă, că forța militară rusească e convinsă de siguranța Varșoviei.

Cel mai mare atac.

Zürich. — „Tagesanzeiger” anunță de pe câmpul de luptă: În 14 Iulie s'a început atacul general în așa mare măsură, cum nu s'a mai întâlnit în istorie. Sfârșitul acestui atac, fără

îndoială va aduce mai aproape Europa de încheierea păcii. Pentru că dacă reușește planul operațiunilor militare ale aliaților, ceea ce se poate lua ca sigur, atunci puterea de rezistență a Rușilor a încetat pentru anul acesta și aliații sunt în situația de a-și trimite trupele pe alte teatre de luptă, pentru a grăbi și acolo deciziunea. Corespondenții din Petrograd ai ziarelor neutrale, anunță gazetelor lor, că Rușii fac pregătiri înapoi de Brest-Litovsk pentru o nouă grupare a armatei lor.

America nu va mai rămâne impasivă, în caz dacă va mai fi atacat vre-un vas nearmat.

Berlin. — „Berliner” Tageblatt” anunță: Wilson, după sosirea lui la Washington a avut conferințe îndelungate cu Lansing, secretarul pentru afacerile externe ale Statelor Unite. Obiectul acestor conferințe a fost textul răspunsului care îl va da America la nota-răspuns mai recentă a Germaniei. Cei doi bărbați de stat au căzut de acord, ca în noua notă americană să se dea expresiune, fără a lăsa vre-o îndoială, că *Statele-Unite nu pot rămâne impasive, în caz dacă va mai fi atacat vre-un vas american nearmat, care nu poate opune nici un fel de rezistență și pe care își pierd viața cetățeni americani.* Wilson și Lansing s'au înțeles ca nota americană să accentueze mai energic decât cele de până acum, că Statele-Unite au gând serios să nu renunțe la nici un drept al lor. Noua notă americană — care de altcum e concepția lui Wilson — în general nu se va ocupa cu chestii principiare și nu va mai reveni asupra stabilirii principiare, cari cuprindeau o mare parte din nota americană din urmă. Cei doi bărbați de stat încă n'au hotărât că oare în noua notă să se facă amintire și de incidentul „Ordunei”.

Rotterdam. — „Times” anunță din New-York: În nota adresată Angliei, Statele-Unite, urgitează aplicarea dreptului internațional, în privința comerțului cu neutralii conform legilor și dispozițiilor legale ale Angliei. America nu va recunoaște hotărârile arbitralului de pradă, întrucât aceasta e abatere dela drepturile americane. America va trimite în curând o nouă notă generală, în care va protesta împotriva blocării țărmlui scandinav din partea Angliei, împiedicând aceasta blocarea comerțului Americii cu Suedia, Norvegia și Dania, în vreme ce țărmlul din marea Baltică e deschis pentru comerțul german cu peninsula scandinavă.

O misiune turcă la București.

București. — „Dimineața” primește o telegramă din Constantinopol, după care va sosi zilele acestea în capitala României, o comisiune otomană de bărbați politici însărcinați ai guvernului turc, care să trateze cu guvernul român chestiuni la ordinea zilei, cum e și aceea a transportului de munițiuni prin România.

Rămânerea lui Sassonow atârână dela București și Sofia.

Berlin. — Ministrul de externe al Rusiei, Sassonow a declarat ieri în fața șefilor partidelor rusești, că asupra remanierei sale în minister se va decide în curând la București și Sofia; aceasta i-a spus-o foarte lămurit țarul cu prilejul audienței sale din urmă.

Guvernul român contra unei aventuri războinice.

„Vltorul”, ziarul guvernului român, în articolul de fond dela 2 Iulie st. v. scrie:

„Manifestările dela noi cari coincid cu situațiunea externă, sunt și ele, fără îndoială, prilejul care înlesnește, cu sau fără voe, lămurirea tuturor asupra unor așezări valori dela noi.

Intre manifestările recente de acest fel, e una pe care am avut s'o înregistrăm la o recentă întrunire publică în care s'a cerut războiul pentru război, spunându-se între altele că ar trebui să intrăm în război „chiar dacă am fi siguri de zdrobirea noastră”.

Cu alte cuvinte, s'a cerut în acea întrunire să murim cu orice preț numai fiindcă ne-am pune în serviciul unui simțământ de dreptate.

In acest chip oratorii au văzut dăunăzi, — și erau personalități politice — datorită de împlinit a României față de statele în război.

E ncindios că încă din timpurile cele mai îndepărtate Românii și-au făcut din împlinirea datoriei un titlu de cinste. Dar împlinirea datoriei a fost și trebuie să fie totdeauna subordonată asigurării în prealabil a existenței statului care urmează să păsească pe o asemenea cale plină de mari și grele răspunderi.

Ori, cea dintâi dintre răspunderi, — tocmai în interesul unui mai bun serviciu de adus sentimentului de dreptate, — e răspunderea legată de garantarea cea mai scrupuloasă a vieții statului chemat să lupte.

Statul care face războiul pentru război merge la o aventură, care poate primejdui în primul rând existența aceluși stat nu numai în dauna lui, dar și în dauna datoriei care i se reclamă s'o îplinească și pe care în asemenea condițiuni e sigur că nu ar mai putea-o îndeplini cu folos pentru nimeni.

Să mergem la război, chiar când ești sigur de zdrobirea ta, e o concepție ciudată, care nu poate rezista gravității răspunderilor din clipele mari și hotărâtoare.

Concepțiile acestea au însă meritul de a da măsura valorii oamenilor, dovedind că dacă uneori „împrejurările fac pe oameni” tot ele lămuresc apoi opinia publică și cronicarii vremurilor noastre, asupra chipului cum se înțelege de către unii și de alții împlinirea datoriei către țară, mai ales într'o epocă în care fiecă greșală se poate plăti cu însăși viața statului”.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 22 Iulie 1915!

Dela direcțiunea Institutului pedagogic gr-cat. din Blaj. Conform ordinului ministerial dela 28 Iunie 1915, Nr. 5960 prez., elevii preparanțiali născuți în 1897, asentați, cari la sfârșitul anului școlar 1914/15 au fost îndrumați la examen de corigență din 1—2 obiecte, *dacă vor trebui să se prezinte sub drapel înainte de începerea anului școlar viitor*, vor putea fi admiși la examenul corector cu două săptămâni înainte de prezentarea lor sub drapel. Atrăgând deci atențiunea celor interesați, îi înștiințăm despre această dispozițiune ministerială, invitându-i să comunice de urgență *adresa*, ca să le putem comunica la timpul său, termenul examenului. La prezentare trebuie să se arate direcțiunii biletul de înrolare. Blaj, la 13 Iulie 1915. — *Direcțiunea.*

Din prilejul morței protopopului Iul. V. Montani, familia a lansat următorul anunț funebral: Cu inimă înfrântă de durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor, amicilor și cunoștințelor, că prea iubitul tată, moș, frate, unchiu și cumnat **Iuliu V. Montani** protopop, paroh gr-cat. român în Zlatna după lungi și grele suferințe, purtate cu răbdare creștinească împărțită cu Sfintele Taine, în vârstă de 63 ani, după 40 ani ai preoției, și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului, Duminecă în 18 Iulie n. a. c. la 5 oare d. a. în clinica din Cluj. Osemintele pământeste ale neuitatului și scumpului răposat se vor așeza spre vecinică odihnă, în cripta familiară din Zlatna, Joi, în 22 Iulie n. a. c. d. a. la 3 ore. Fie-i țărina ușoară și pomenirea în veci binecuvântată. Cluj, la 19 Iulie n. 1915. — Jalnica familie.

Înștiințare. În numeroasele întrebări ce ni se adresează, îndeosebi din partea școlărilor, în privința Anuarului gimnaziului nostru pe anul școl. prezent, — aducem la cunoștința celor pe cari îi privește, că Anuarul va apare de astădată numai la 15 Iulie st. v. Brașov, în 5 Iulie v. 1915. — *Direcțiunea școlărilor medii gr.-or. române.*

Coroane eterne. În loc de cunună peritoare pe sicriul veneratei și mult regretatei matroane **Elena Simionăș n. Sterca Suluțiu**, decedată în Deva, membrii familiei Suluțiu, anume **Florentina Târnoavean n. St. Suluțiu, Aurel și Amos St. Suluțiu**, au binevoit a dărui 30 cor., din cari 10 cor. la fondul „Azilului-orfelinat” al „Reuniunii române de înmormântare din Sibiu” pentru adăpostirea orfanilor și bătrânilor noștri scăpați; 10 cor. la fondul „Andrei baron

de Șaguna” pentru ajutorarea cu preferință a văduvelor și orfanilor ostașilor noștri căzuți în război și 10 cor. „Legatul Silvia Dr. Barciuanu” pentru ajutorarea copiilor săraci din Rășinari, aplicați la meserii, ambele înființate de Reuniunea meseriașilor sibiieni. Pentru această jertă bineplăcută oamenilor și lui Dumnezeu, implorând odihna veșnică răposatei și mângăiere celor îndurerăți, exprimă sincere mulțumite, în numele Reuniunilor amintite, prezidentul lor **Victor Tordășianu**.

Procesul Rutenilor din Maramurăș, la Curie. Curia regală în 14 Septembrie va desbata procesul de agitație și provocare la revoltă, intentat lui **Alexandru Kabalyuk** și soților. Raportorul la Curie în acest proces de schismă va fi **Paul Vajkó**.

Congres economic în Rusia. Se anunță din Petrograd: Zilele trecute s'a deschis congresul delegaților administrațiunii generale a agriculturii pentru cumpărarea grânelor trebuincioase armatei, al președinților zemstvoudurilor și reprezentanților ministerelor. Au luat parte la congres peste 100 persoane.

Deschizând congresul, directorul general al agriculturii secretarul de stat, **Krivoșein**, a rostit o vorbire arătând că sarcina delegaților este pregătirea aprovizionării pentru trupe cari se vor lua din noua recoltă a acestui an în vederea luptei contra dușmanului până la deplina învingere. În prezent, zice **Krivoșein**, intrăm în noua recoltă și mai avem rezerve din cea veche. Obiectul de frunte al conferinței este facerea unui plan general de muncă. Toate informațiunile inspiră o idee de frunte, o impresiune generală: Puterea economică a Rusiei n'a fost de loc sdruncinată de un an de război. Pământul nostru ca și mai înainte e bogat în rezerve de aprovizionări. Și mulțămim lui Dumnezeu care ne-a dat peste tot o măreață recoltă. Rusia e gata a sustine lupta încă ani de zile fără cel mai mic pericol de vre-o slăbire oarecare. Mai mult decât atât, ea poate aproviziona (provedea) din belșug rezervele trebuitoare nu numai ale propriilor ei armate, ci și pe toate ale aliaților. **Krivoșein** spune, că cu toată starea de război, prețul urcat al grânelor nu există ca un fapt general în țară și nu e de prevăzut.

Amintind cuvântul lui **Lloyd George** spune, că în războiul mondial de acuma învingerea nu va fi atât a efectelor și preparațiunii militare cât a perfecțiunii tehnice a națiunilor în război. **Krivoșein** spune, că împărțesește și împingea mai departe această gândire paradoxală dar de o realitate dreaptă că dacă războiul va mai ține multă vreme, cel din urmă cuvânt îl va spune țara ce va fi în stare să hrănească până în capăt prin propriile ei isvoare populațiunea ei și armatele ei chiar dacă ele s'ar înmulți fără nici un hotar.

Ploaie torențială la Sinaia. Din Sinaia se anunță că Joi seara a căzut asupra orașului o ploaie torențială însoțită de furtună și grindină de mărimea unei nuci și mai mare. Grindina a durat 40 minute, distrugând florăria grădinarului **Weiss**, căruia i-a cauzat pierderi în valoare de 15 mii lei. A mai distrus pepiniera Eforiei spitalelor civile. Ploaia a inundat mai multe gospodării. Câteva persoane au fost rănite de grindină.

Fete germane, cari caută prietenie cu prizonierii francezi. Din Stettin se anunță: Comandamentul militar din acest oraș a afișat pe străzile orașului publicațiunea dela vale:

Comandamentului militar i-a ajuns la cunoștință, că fete din etate de 16—20 ani caută prietenie cu soldații francezi prizonieri, aplicați în uzinele industriale ale orașului. Comandamentul cunoaște pe nume numeroase astfel de fete. S'a constatat că acestea nu numai că fac semne soldaților ci chiar corespundea cu ei. Așa s'a găsit la un prizonier francez următoarea scrisoare:

Stimate dle! Vă mulțumim pentru cele două scrisori ce ne-ați adresat. Ne-am bucurat mult de ele.

Elza, Gertrud și Aliz.

Vă trimitem complimente și sărutări.

Comandamentul nu dă în publicitate deocamdată numele acestor fete, dar amenință, că dacă vor mai obveni astfel de cazuri, va lua toate măsurile necesare pentru împiedicarea astorfel de distracții.

Ultima oră.

REZISTENȚA RUȘILOR LA IVANGOROD.

Budapesta. — Dela cartierul pressei se anunță: La răsărit de Radom i-am scos pe Ruși din pozițiunile intermediare. Rușii se retrag în circumferența Ivangorodului. Aci vom avea cu Rușii ce se retrag numai lupte de ariergarde, dar între Vistula și Bug, unde Rușii s'au întărit în pozițiuni puternice sunt în curgere lupte foarte înfăntate. Luptele sunt favorabile aliaților. Corpul de armată din Cașovia s'a distins în mai multe rânduri în aceste lupte. În repetite rânduri a rupt pozițiunile rusești. Focul artileriei noastre atinge o mare parte a liniilor ferate. Infrângând aci rezistența Rușilor se speră că în fața Ivangorodului, Lublinului și Cholmului, trupele noastre nu vor întâmpina diificulități mari.

UN DEMERS ENERGIC AL BULGARIEI.

Constantinopol. — Bulgaria a trimes un protest energic guvernului englez împotriva blocării Mării Egeice. Bulgaria pretinde încetarea imediată a blocării amenințând cu retorsiuni.

Stockholm. — Tarul Rusiei l-a trimes pe **Trubeckoj** în misiune specială la Sofia.

SFORTĂRI ITALIENE ZĂDARNICE.

Budapesta. — Dela cartierul pressei se anunță: Pe câmpul de război italian luptele continuă cu o violență neschimbată. Italienii aruncă mereu în foc trupe proaspete. Se pare, că ei doresc cu prețul ori căror jertfe să cucerască capul de pod dela Gorizia și platoul Doberdo. Contra forței covârșitoare am recucerit câteva tranșee. Succesul local, câștigat de Italieni foarte scump și cu mult sânge al soldaților lor, e în mare parte încă discutabil.

Redactor responsabil: **Constantin Savu.**

POSTA ADMINISTRATIEI.

R. R. Stoica, Visag. Am primit 7 cor. în abonament până la 30 Sept. a. c. Numerile reclamate s'au expedit.

Trifon Ardelean, Surducul mic. Am primit 7 cor. în abonament până la 15 August a. c.

Alex. Baieșan, Poiana. Am primit 14 cor. în abonament până la 31 Decembrie a. c.

Ioan Boca, Frătăuțul vechiu. Am primit 3 cor. în abonament până la 30 Septembrie a. c.

Mihai Bocșa, Ghircoc. La Dv. nu se referă.

Alex. Mircea, Bogdand. Am primit 7 cor. în abonament până la 30 Sept. a. c.

Trăilă Pigli, Bucovăț. Am primit 7 cor. în abonament până la 30 Septembrie a. c.

George Rusu, Șag. Am primit 14 cor. în abonament până la 31 Decembrie a. c.

Ilie Sirca, Hălmagiu. Am primit 7 cor. în abonament până la 30 Septembrie a. c.

D. Lupea, Jena. Anunțul costă 2 coroane.

Moise Barbulescu, Arăneag. Am primit 7 cor. în abonament până la 30 Septembrie 1915.

Traian Căltun, Borloveni. Am primit 7 cor. în abonament până la 30 Septembrie a. c.

Zaharie Moga, Bihardiószeg. Am primit 28 cor. în abonament până la 30 Septembrie a. c.

Persida Popovici, Delényes. Am primit 7 cor. în abonament până la 12 Sept. a. c.

G. Nichita, Fel'dpost 350. Am primit 7 cor. Abonamentul dv. e achitat până în 25 August 1915. Ziarele se expediază regulat.

Vasile Oniga, Morodfalva. Am primit 14 cor. Abonamentul dv e achitat până la finea anului 1915.

ASIGURATI

bucatele în stoguri contra focului! Ofertele pentru asigurarea bucatelor și a nutrețului precum și a garniturilor de trier le primește fiecare agent local, dar se pot trimite și direct **Agenturii principale din Arad a băncii de asigurare Transsylvania.**

(Ta 2466—5.)